

ז' תמוז תשע"ב
27 יוני 2012

לכבוד

ח"כ כרמל שאמה הכהן
יו"ר ועדת הכלכלה
הכנסת

נכבדי,

הנדון: כללי תאגידי מיס וביוב (הפסקה או צמצום מתן שירותי מיס וביוב), התשע"ב-2012

בהתאם לסעיף 146(ג) לחוק תאגידי מיס וביוב התשס"א-2001 (להלן – החוק), מצ"ב נוסח הכללים להפסקה או צמצום מתן שירותי מיס וביוב לצרכנים (להלן – הכללים), שאושרו על ידי מועצת הרשות הממשלתית למיס ולביוב ואשר דורשים, בנוסף, את אישורה של ועדת הכלכלה של הכנסת.

להלן נבקש לסקור, בתמצית, את עיקר תוכנם של הכללים והעקרונות שהנחו את רשות המיס בקביעתם:

1. כללים אלו אושרו על ידי מועצת רשות המיס ביום 11.6.12, וזאת לאחר הליך ארוך של שימוע ציבורי במסגרתו הוצגה טיוטת הכללים בפני הציבור הרחב ונשמעו, בעל-פה ובכתב, עמדות הציבור ובהן נציגי הספקים וגופי צרכנים.
2. ככלל, כללים אלה קובעים את המקרים והתנאים בהם רשאי תאגיד מיס וביוב להפסיק או לצמצם מתן שירותי מיס וביוב. לאור היותם של שירותי מיס שירותים חיוניים, קיימת חשיבות רבה בקביעת תנאים מקדמיים ברורים שרק בהתקיימם רשאים תאגידי המיס והביוב לנתק נכס ממערכת המיס או הביוב.
3. הכללים מסדירים את מכלול המקרים והנסיבות בהם נדרש לנתק צרכן ממתן שירותי מיס או ביוב, ובכלל זה - מקרים בהם הניתוק מופעל כסנקציה בשל אי-תשלום חוב בגין שירותים אלה לרבות הפרת הסדרי תשלומים אם נקבעו, מקרים בהם הניתוק נדרש בשל הזרמת שפכים אסורים, הפרת הוראות תקנות בריאות העם ויצירת סכנה לציבור, לסביבה או לרכוש, וכן אף בניתוק וחיבור מערכות המיס לבקשת הצרכן.
4. הליכי הניתוק בשל אי תשלום חוב מבוססים, בעיקרם, על נוהל הפעלת סמכות לנתק הספקת מיס שקבע מנכ"ל משרד הפנים (חוזר 6/2003) המצ"ב, אשר נערך בעקבות עתירות שהוגשו לבג"ץ בנושא והמחייב עדיין כיום את הרשויות המקומיות בתחומן טרם הוקם תאגיד מיס וביוב לפי החוק, וזאת בשינויים אשר בעיקרם מיטיבים עם הצרכן, כמפורט בדברי ההסבר המצורפים לנוסח הכללים.

5. בהתייחס לשינויים שבוצעו ביחס לחוזר האמור, ראוי לציין כדוגמה את הקביעה בחוזר כי יתרת החוב בגינה ניתן לנתק נכס תעמוד על כ-350 ש"ח (נכון להיום). לאחר ההערות שהתקבלו בשימוע ולאחר בחינת המצב בפועל, מוצע בכללים אלו להגדיל את יתרת החוב המזערית (הנוגעת לתשלום השוטף) לפני פתיחה בהליכי ניתוק ל-500 ש"ח.
6. בהקשר זה יובהר כי על אף בקשות במסגרת השימוע בדבר העלאת יתרת החוב המזערית לסך של 1,000 ₪ בטרם תבוצע פעולת הניתוק, הוחלט בסופו של יום שלא להעלות הרף כאמור וזאת מהטעם שהדבר יביא דווקא להחמרת מצבו הכלכלי של הצרכן, שכן הדבר עשוי להביא להגדלת חובו של הצרכן ולנקיטת צעדי גבייה ואכיפה אחרים העומדים כחוק בפני תאגיד המיס. נציין כי החלטה זו התקבלה בהבנה מצד נציגי ארגוני הצרכנים שהופיעו בשימוע הציבורי.
7. ההודעות ופרקי הזמן שנקבעו בכללים מיטיבים עם הצרכן ביחס לחוזר, כך שאלו מעניקים לו תקופה ארוכה יותר לתשלום החוב לרבות חיוב התאגיד בהדבקת הודעה בנכס לפחות 7 ימים לפני הניתוק ושליחת כל ההודעות טרם הניתוק בדואר רשום עם אישור מסירה, ולו בכדי שהצרכן יידע מפורשות על הכוונה לנתקו.
8. להבדיל מהחוזר של משרד הפנים, שם חויב צרכן המבקש שלא ינתקו אותו, להציג חוות דעת של לשכת הרווחה ברשות המקומית בדבר מצוקתו הקשה, הרי שבכללים אלו ובהתחשב בכך שאנו מצויים כיום בעולם בו ספקי המיס הינם תאגידי המיס והביוב ולא של רשויות מקומיות, מוצע שלא להגביל את הצרכן דווקא לחוות דעת של לשכת הרווחה, אלא ניתן לתאגיד שיקול דעת רחב, לאחר שמינה ועדת חריגים לצורך כך, לבחון אם מדובר בצרכן המצוי במצוקה קשה, תוך הכוונת התאגיד לגבי מסגרת השיקולים אותם עליו לשקול.
9. בחוזר משרד הפנים נקבע כי חידוש אספקת המיס ייעשה לא יאוחר מ-12 שעות לאחר תשלום החוב. בכללים אלו מוצע לקצר פרק זמן זה ל-6 שעות וזאת בתנאי שהצרכן הסדיר את חובו עד השעה 17:00. ככל שהצרכן הסדיר את חובו לאחר שעה זו, הרי שהתאגיד מחויב לחברו לשירותי המיס בהקדם האפשרי ולא יאוחר מהשעה 08:00 בבוקר למחרת.
10. בנוסף ותוך היוועצות עם המשרד להגנת הסביבה, בהתאם לסעיף 146(א) לחוק ובהתאמה לכללים שקבעה מועצת הרשות בענין שפכי תעשייה, נקבעה בכללים סמכות לתאגיד מיס וביוב, לנתק ממערכת המיס:
- א. מפעלים המזרימים שפכים אשר גורמים נזק למערכת הביוב וחורגים באופן מהותי מהערכים המותרים על פי דין.
- ב. מפעלים, עסקים ובעלי מקרקעין אשר אינם מקיימים הוראות למניעה או הסרה של מפגעים תברואתיים וסביבתיים ולמניעת נזק ממים או משפכים.
- ג. בעלי עסקים שאינם מתקינים מיתקנים למניעת זרימה חוזרת בניגוד לתקנות בריאות העם בעניין.
- בשל החשש בהיבט הסביבתי מוצע בכללים אלו כי ניתוקים כאמור יהיו לאחר התייעצות של התאגיד עם הממונה על אירוע חומרים מסוכנים במשרד להגנת הסביבה.

11. כמו כן, מוצע בכללים אלו לאפשר לתאגיד המים לנתק ולחבר צרכן בהתאם לבקשת הצרכן, וזאת בכפוף לתנאים מסוימים כמפורט בכללים אלו, תוך שימת לב למצב בו מדובר בצרכן שאינו הבעלים של הנכס (כדוגמת שוכר).

12. נציין עוד כי בכללים אלו מובהר כי אין בהסדרה המוצעת בהם כדי למנוע מהתאגיד לפעול ללא כל דיחוי לניתוק מערכות המים ו/או הביוב, מקום בו קיימת סכנה ממשית ומיידית לבריאות הציבור, לסביבה או לרכוש או להגביל סמכותה לפעול כנגד חייב באמצעים אחרים הנתונים בידיה לפי דין

לאור האמור, נודה על זימוננו בהקדם לדיון ואישור הכללים בוועדה הנכבדה.

ככל שתראו לנכון, נשמח להיפגש עוד בטרם שתתכנס וועדת הכלכלה בעניין זה על מנת להבהיר ולהדרש לפרטי הכללים.

לוטה בזה:

נוסח הכללים בצירוף דברי הסבר וחוזר משרד הפנים.

בכבוד רב,

אלכסנדר קושניר
מנהל הרשות

העתק: עו"ד אתי בנדלר - היועצת המשפטית לוועדת הכלכלה בכנסת
מר ישראל ענב - הממונה על התאגידיים, רשות המים
עו"ד חנה פרנקל - היועצת המשפטית, רשות המים
עו"ד תהל ברנדס – סמנכ"ל בכירה (אסדרה) בפועל, רשות המים

תיק: תקינה וחקיקה